

Ställningstagande:

Förskrivning av insulinpumpar

Bakgrund

Sedan 1 december 2013 omfattas inte längre insulinpumpar av den statliga läkemedelsförmånen. Anledningen är att TLV inte längre bedömer insulinpumpar som en förbrukningsartikel. Svenska Diabetesförbundet befarar att beslutet kan medföra ökad ojämlikhet över landet när det nu är 21 olika landsting och regioner som ska bestämma vad som ska prioriteras i förhållande till sin egen budget. Det finns en risk att det framöver kommer att bli svårare att få en insulinpump beviljad eller att de som lever med diabetes själva kommer att tvingas betala hela eller delar av kostnaden, vilket kan göra det svårt för många att få råd. Upphandling av hjälpmedel ser dessutom olika ut från landsting till landsting, vilket ytterligare ökar ojämlikheten.

Mellan 8000 och 10000 svenskar använder idag insulinpump, många av dem är barn. En pump kostar cirka 30-40 000 kr.

Huvudbudskap

Diabetesförbundet anser att staten ska ansvara för insulinpumpar.

Detta för att:

- Minimera den risk för ojämlik vård i landet som uppstår när 21 olika huvudmän med varierande kunskap och intresse i insulinpump som behandlingsform ska fatta beslut om vad som ska prioriteras i förhållande till sin enskilda regions/landstings budget
- Personer med diabetes ska känna trygghet och ha en garant för att de ska fortsätta ges möjligheten att leva ett så normalt liv som möjligt oavsett bostadsort eller ekonomiska förutsättningar

Diabetesförbundet anser vidare att inte bara det medicinska behovet ska styra vid eventuell förskrivning av insulinpump. Kan en insulinpump ge positiva

effekter på den enskildes livskvalitet ska detta väga tyngre än de medicinska behoven.

Tidigare ståndpunkter

Rätten till kostnadsfria hjälpmedel är en fråga som Diabetesförbundet lyfter i idéprogrammet. Idéprogrammet är tydligt med att behovsbedömningen för hjälpmedel först och främst ska utgå från den effekt som dessa kan tillföra den enskilde individens livskvalitet.

Verksamhetsplanen för 2014 fastställer att förbundet ska fortsätta bevaka frågan om insulinpumparnas nya form för subventionering i samverkan med Nationella Diabetesteamet.

Kontakt

Talespersoner för frågor kring insulinpumpar:

Fredrik Löndahl, ordförande Svenska Diabetesförbundet
Cecilia Gomez, förbundsdirektör

Handläggare vid kansliet med sakkunskap kring insulinpumpar:

Lillemor Fernström, vårdpolitisk utredare

Ansvarig skribent för ställningstagandet:

Karin Engström, kommunikatör

Frågor och svar om insulinpumpar

Har Diabetesförbundet några belegg för sin oro? Landstingen har ju lovat att fortsätta subventionera insulinpumpar?

Risken att någon blir av med sin insulinpump eller nekas att få det förskrivet är förmodligen väldigt liten just nu, men på sikt befarar vi att det kan vara något som landstingen vill spara in resurser på. Vår erfarenhet när det gäller blodsockerteststickor visar att det finns ett stort tolkningsutrymme när landstingen är ansvariga för upphandling av hjälpmedel.

Finns det inte en chans att det istället blir billigare med insulinpumpar när det finns möjlighet till effektivare upphandling?

Den möjligheten finns, och den välkomnar vi naturligtvis. Dock får upphandling av billiga hjälpmedel aldrig gå ut över kvaliteten på dem – ett problem som vi uppmärksammat när det gäller blodsockerteststickor. För att motverka det anser Diabetesförbundet att upphandlingen av insulinpumpar alltid ska bygga på samma underlag och utföras av personer med rätt kompetens inom området, exempelvis genom Nationella programrådet för diabetes. Inköpspriserna på insulinpumpar borde sannolikt kunna pressas ännu mer om en enda aktör ansvarar för upphandlingen.

Varför är insulinpumpen så viktig?

En insulinpump är idag den behandlingsmetod som mest liknar friska betaceller. Pumpen ger möjlighet att skraddarsy behandlingen efter ökat/minskat insulinbehov under dygnet vilket inte på samma sätt är möjligt med traditionell injektionsbehandling. Det gör att den som lever med diabetes kan få större frihet och bättre precision i sin behandling. Diabetes kräver alltid planering men med pump går det att leva lite mer oregelbundet.

Vad innebär behandlingen för den som använder insulinpump?

Behandlingen innebär att man inte behöver långtidsverkande insulin, vilket en person med typ 1-diabetes annars alltid gör. Det leder i många fall till ett stabilare blodsocker med färre känningar, särskilt för små barn. En insulinpumpsbehandling kan också innebära minskad risk för följsjukdomar och komplikationer. Pumpen kan ge personer som lever med diabetes möjligheten att våga ta ett arbete utan fasta tider, ändra planer i sista minuten och att klara livet som det ser ut, utan att kroppen tar stryk. Många med diabetes anser att pumpen ger ett friare och mer flexibelt liv, samtidigt som det är lättare att ge exakta doser och på så sätt kontrollera blodsockernivån på bästa sätt.